

יוצא לאור לפרשת תולדות ה'תשפ"ו
(מספר 6)

מפרי' — אוצר החסידים — ליובאוויטש

לקוטי שיחות

מכבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל שליט"א

שניאורסאהן

מליובאוויטש

בעניני גאולה ומשיח

יוצא לאור על ידי מערכת

„אוצר החסידים“

ברוקלין, ניו.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות חמשים ושנים לבריאה

ה' תהא שנת נפלאות בכל

שנת הצדי"ק לכ"ק אדמו"ר שליט"א

מפתח ותוכן

פ' תולדות

א. בירור אומות העולם בדורנו - הכנה לגאולה 3

השייכות המיוחדת לדורנו זה - עבודת יצחק שבדורנו בבירור העולם, ובפרט בשנת הארבעים; ושייכותו למצב העולם בתקופה האחרונה - מהפכות קיצוניות ברחבי העולם, המתחוללות בשקט ובמנוחה, בכחו של הקב"ה ה"כל יכול", המעידות שנמצאים אנו ברגעי הגלות האחרונים

תולדות - ר"ח כסלו

ב. החידוש דישראל בגאולה - בדוגמת החידוש דמולד הלבנה 8

הקשר דכל ראש חודש ובפרט ר"ח כסלו עם הגאולה העתידה, שהם עתידין להתחדש כמותה, ועבודת ישראל תמיד "כל ימי חיך - להביא לימות המשיח"

הוספה / בשורת הגאולה

ג. משיחות ליל ה' פ' תולדות, אדר"ח כסלו,

וש"פ תולדות, ב' כסלו ה'תשנ"ב 21

כבר נשלמו כל הענינים וצריכים רק לקבל פני משיח בפועל ממש; "כל ימי חיך להביא לימות המשיח" - ענינו בעבודת האדם; עיקר החידוש דביאת המשיח הוא בהתגלות מציאותו (מציאות הקודמת למלכות) בתור מלך המשיח, ולאחרי התגלות מציאותו, מתחילה ההתגלות לעין כל ע"י פעולותיו; תוכנה של הכרזת "יחי אדוני המלך דוד לעולם" הוא התגלות מציאותו דמלך המשיח, ועי"ז ולאח"ז באה התגלותו לעין כל ע"י פעולותיו כו'

Reprinted with permission of:
"Vaad L'Hafotzas Sichos"

by:

Moshiach Awareness Center,

a Project of:

Enlightenment For The Blind, Inc.

602 North Orange Drive.

Los Angeles, CA 90036

Tel.: (323) 934-7095

Fax: (323) 934-7092

<http://www.torah4blind.org>

e-mail: yys@torah4blind.org

Rabbi Yosef Y. Shagalov,
Executive Director

Printed in the U.S.A.

תולדות ב

בירור אומות העולם בדורנו – הכנה לגאולה

העולם אלא לדעת את ה' בלבד . . שנאמר⁴ כי מלאה הארץ דעה את ה' כמים לים מכסים⁵ (כמ"ש הרמב"ם בסיום וחותם ספרו).

וענין זה מודגש במיוחד בעבודתו של נשיא הדור (הנשיא הוא הכל"ה), יצחק שבדורנו, כ"ק מו"ח אדמו"ר, ששמו השני "יצחק"⁶ – שהחידוש המיוחד שבעבודתו הוא בהפצת התורה והיהדות והפצת המעיינות חוצה בכל העולם כולו, החל מהפעולה בחצי כדור התחתון, עד לפעולה בכל העולם ע"י תלמידיו ושלוחיו, כולל גם הפעולה על אור"ה, כפי שמתבטאת במיוחד ע"י תרגום עניני התורה, עד לפנימיות התורה שנתגלתה בתורת החסידות,

א. ...האמור לעיל בפירוש "ואלה תולדות יצחק, יעקב ועשו האמורים בפרשה", שיעקב מברר את עשו, שבוה נכלל הבירור דכל העולם כולו, שבעים אומות העולם, שנכללים ב"עשו" (שהרי החלוקה הכללית דישראל ואוה"ע נרמזת ב"יעקב ועשו") – שייד ביותר לדורנו זה:

כיון שדורנו זה הוא דור האחרון של הגלות ודור הראשון של הגאולה, יש בו הדגשה מיוחדת על עבודתם של ישראל להשפיע על אוה"ע בכל עניני טוב, צדק ויושר, ע"י קיום שבע מצוות בני נח, כהכנה קרובה לקיום היעודי⁷ "או אהפוך אל עמים שפה ברורה גוי לעבדו שכם אחד", ועד ש"לא יהי" עסק כל

משיחות ש"פ תולדות, ד' כסלו ה'תשנ"ג. סניפים ח, י"ב. נדפס בסה"ש תשנ"ח ח"א ע' 157 ואילך.

(1) ובפרטיות יותר – ישמעאל ועשו, כאמור, ש"ואלה תולדות יצחק (יעקב ועשו) מוסיף על הראשונים, על מה שכתוב למעלה הימנו בני ישמעאל", שבהם נכללים כל אוה"ע (ראה ספר הערכים חב"ד מע' אוה"ע ע' שכו. וש"נ). ובלשון הכתוב (ברכה לג, ב) "הופיע מהר פארן ורח משעיר למו", "שפתח לבני עשו שיקבלו את התורה ולא רצו . . ופתח לבני ישמעאל שיקבלו ולא רצו", עד ש"אתה לישראל" (פרש"י עה"פ. וראה אוה"ת פרשתנו (כרך ד') תת, ב ואילך).

(2) כפס"ד הרמב"ם (הל' מלכים ספ"ח) "וכן צוה משה רבינו מפי הגבורה לכופך את כל באי העולם לקבל מצוות שנצטוו בני נח" (וראה בארוכה לקו"ש חל"ה ע' 94 ואילך. וש"נ).

(3) צפנ"י ג, ט. וראה רמב"ם הל' מלכים ספ"א.

(4) ישעי' יא, ט.

(5) ראה, הדרן על הרמב"ם "סה"ש תשמ"ח ע' 121 ואילך.

(6) והרי באים עתה מה"סיום" דלימוד הרמב"ם בכל תפוצות ישראל – סיום מחזור ששי דג' פרקים ליום, וסיום מחזור שני דפרק אחד ליום. (7) פרש"י חוקת כא, כא.

(8) ושמו הראשון – "יוסף" – נרמז במ"ש "ואלה תולדות יצחק", "ואלה מוסיף כו'", כנ"ל* הערה 56.

(9) בחודש זה – חודש כסלו, חודש השלישי דחדשי החורף, המכוון לחודש השלישי דחדשי הקיץ – חודש סיון, "ירחא תליתאי", שבו ניתנה התורה, "אוריין תליתאי" (שבת פח, א), ולכן, גם התגלות פנימיות התורה ע"י תורת החסידות היתה בחודש השלישי, חודש כסלו (ראה לקוטי

(*) בספר השיחות.

ד"אמורים בפרשה", בתורה, אלא גם באופן הנראה בגלוי במצב העולם כולו בימינו אלה. ובהקדמה:

ישנם התמהים על המדובר בתקופה האחרונה שעומדים אנו בסוף זמן הגלות, עקבתא דמשיחא, ושואלים: היכן רואים זאת? הרי עולם כמנהגו מידי שנה בשנה כרגיל נוהג? – ולפלא הכי גדול שאינם מתבוננים בהמאורעות שמתרחשים בעולם, מאורעות הגלויים ומפורסמים!

בתקופה האחרונה (החל משנים הכי אחרונות, ומוסיף והולך מזמן לזמן) מתרחשים ברחבי העולם מהפיכות קיצוניות, מן הקצה אל הקצה, ובחסדי ה', מתרחשים מהפיכות אלה בשקט, כלומר, ללא מלחמות ושפיכות דמים, רחמנא ליצולן, עד כדי כך, שחיי היום-יום (בעיני המסחר וכיו"ב) ממשיכים להתנהל ע"ד הרגיל, כאילו עולם כמנהגו נוהג, למרות שמתרחשת מהפיכה קיצונית בהנהגת המדינה כולה, אלא שהיא מהפיכה פנימית, בדרכי פוליטיקא מדינית:

לכל לראש ומתחיל ממדינת רוסיא (המדינה שממנה בא כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו יחד עם תלמידיו ושלוחיו), אשר, לאחר תקופה של שבעים שנות משטר תקיף ואימתני שהפיל חיתתו על כל תושבי המדינה, עד שאפילו עבור

בשבעים לשון דאוו"ע, בשביל אלה מבנ"י שלעת-עתה אינם מבינים לשון הקודש, ואולי י"ל גם בשביל אוה"ע, שגם הם ילמדו עניני אמונה בה', השגחה פרטית, וכיו"ב.

ובכל זה ניתוסף עילוי מיוחד בשנה זו, שנת הארבעים (שמרומו בפסוק „ויהי יצחק בן ארבעים שנה”¹⁰) – שכיון שבשנת הארבעים „קאי איניש אדעתי דרבי”¹¹, צריכה להיות הוספה ביתר שאת וביתר עוז בכל עניני העבודה ד'תולדות יצחק”, נעלה ביותר לגבי העבודה שלפנ”ו, עד שלא יאמר שהעבודה שלאחרי ארבעים שנה היא הוספה על העבודה שלפנ”ו („ואלה מוסיף על הראשונים”), להיותה באופן של „נס”¹² (כנ”ל * ס”ו-ז).

*

ב. ...ויש להוסיף, שההדגשה בדבריר העולם בתקופתנו זו כהכנה לימות המשיח, היא (לא רק באופן

לוי”צ אג”ק ע’ רה. ע’ ריז). ולהעיר גם מהפגם הידוע שהענין דיפוצו מעינותיך חוצה התחיל לאחר הגאולה ד”ס כסלו (סה”ש תורת שלום ס”ע 112 ואילך).

10) ויש לקשר גם עם העילוי דששים שנה („ויצחק בן ששים שנה בלדת אותם”) – שהתחלת שנת הארבעים (ו”ד שבט תש”י – תשמ”ט) היא לאחר סיום הששים שנה להנישואין ד'תולדות יצחק” (י”ד כסלו תרפ”ט – תשמ”ט), שעל ידם נעשה ההמשך ד'תולדות יצחק”, ובאופן דמוסיף והולך.

11) ולהעיר, שנוסף על הדגשת ענין ה”נס” בשנת הארבעים ושנת הששים, מ”ס וסמ”ך שבלוחות בנס היו עומדין, ה”ז מודגש גם בסימנה של השנה – תש”נ, ר”ת תהא שנת נסים.

12) עי”ז שנשתלשל מהתורה – „אסתכל באורייתא וברא עלמא” (זח”ב קסא, רע”ב). ולהעיר גם מהמשך המאמר – „בר נש אשתדל באורייתא ומקיים עלמא”, שנעשה ע”י עבודתם של ישראל, כדלקמן בפנים.

(* בספר השיחות.

הרס וחורבן ר"ל. ואין צורך להרחיק לכת ולחפש בדברי ימי העולם בדורות שלפנ"ז, כיון שראינו בדורנו זה את החורבן הנורא במלחמת העולם השני', לא תקום פעמיים צרה.

ואילו בימינו אלה, מתרחשים מהפכות קיצוניות גדולות יותר, ברוב העולם, ובחסדי ה', ה"ז ללא מלחמות, ללא שפיכות דמים, ח"ו, אלא מתוך שקט ומנוחה.

ויש להוסיף, שמהפכות בעולם בימינו אלה רואים (לא רק ביחס להנהגת בני־אדם, אלא) גם ביחס לשאר הנבראים שבעולם, חי צומח ודומם - רעידות אדמה שאירעו בתקופה האחרונה, בפרק זמן קצר, ונמשכות גם עתה במקומות שונים בעולם (גם במדינה זו), ובחסדי ה', הקרבנות היו במספר קטן, ובפרט ביחס למקרים דומים שאירעו בתקופות שלפנ"ז.

ג. וביאור השייכות דכהנ"ל לבנ"י - (דלכאורה, מאורעות שמתרחשים במהלכי הפוליטיקא ברחבי העולם (ללא קשר ישיר לבנ"י)¹⁴ אינם מענינם של בנ"י, שתפקידם לעסוק בלימוד התורה וקיום המצוות) - בכמה פרטים: א) הכרת גדלות הא־ל ונתינת שבח והודי' על גודל חסדיו - שכן, נוסף לגדלות הא־ל שנראית בהנהגת הטבע, כמ"ש „השמים מספרים כבוד א־ל גו'¹⁵“, „כי אראה שמיך מעשה

התבטאות של ביקורת על המשטר היו עונשים להשלח לארץ גזירה (סיביר וכיו"ב) - נעשה לפתע, בפרק זמן קצר ביותר, שינוי קיצוני (ע"י העומדים בראש הנהגת המדינה) במשטר המדינה, ומתפשט גם בשאר מדינות דוגמתן.

ועד"ז במדינת סין - שבתקופה האחרונה מתרחשת מהפיכה בהנהגת המדינה בפנים וגם בנוגע לקשר ויחס עם שאר מדינות העולם, וכיו"ב, וכן במדינת הודו - שבפרק זמן קצר יחסית הוחלפו ראשי השלטון ששלט במשך תקופה ארוכה, ועד"ז מהפיכות קיצוניות בעוד כמה מדינות ברחבי העולם, ועד ל„איי הים“, אשר, אין צורך לפרט ולהאריך, כיון שהדברים ידועים ומפורסמים.

והמדובר אודות מהפיכות במדינות כאלו שיש בהם ריבוי עצום של בני־אדם, כלומר, מהפיכות בממשלות ומשטרים שמנהיגים בליוני אנשים בכל רחבי העולם, ועד לרוב האנשים שבכל העולם!

וה„נס" שבדבר - ולפלא הכי גדול שלא שמים לב לכל זה, „אין בעל הנס מכיר בנסו"¹³ - שמהפכות קיצוניות, שיש להם השפעה ישירה על רוב העולם, מתרחשות בשקט ובמנוחה, דבר שאין לו אח ורע בתולדות האנושיות כולה:

מהפיכות במשטר ושלטון של מדינות היו מלווים תמיד במלחמות עקובות דם שהתנהלו במשך תקופה ארוכה, שיבשו את מהלך החיים, הביאו

(14) מלבד העובדה שבכמה מדינות נעשה קל יותר לקיים תומ"צ.

(15) תהלים יט, ב.

(13) נדה לא, א.

ישראל²⁰, היינו, שכל המאורעות שב„גבולות עמים“, שבעים אומות העולם, קשורים ביציבות ותוקף עם „בני ישראל“. ולכן, כאשר בני מוסיפים בעבודתם בלימוד התורה וקיום מצוותי [הן העבודה דקיום התומ"צ, והן העבודה דבירור העולם, כולל ההשפעה על אוה"ע לקיים שבע מצוות בני נח], ה"ז פועל בדרך ממילא (ללא צורך בהתעסקות מיוחדת, אפילו לא במחשבה בלבד) קיום ועמידת העולם כולו, בכל שבעים אומות העולם, „יצב גבולות עמים“.

ויש לומר, שהשינויים שנעשו בעולם בתקופה האחרונה, המדגישים שווה התקופה דעקבתא דמשיחא – הם כתוצאה מעבודתם של ישראל בתקופה האחרונה, ובלשון הכתוב בפרשת השבוע – „תולדות יצחק“, ובפרט בקשר ובשייכות עם שנת הארבעים, „ויהי יצחק בן ארבעים שנה“, כנ"ל בארוכה. וענין זה מודגש בכינוס השלוחים העולמי דשנת הארבעים – כאמור לעיל שהשלוחים שהתכנסו מכל המדינות שברחבי העולם הם באי-כח דכל המדינות שבעולם, ולכן, ה"ז פועל בדרך ממילא על ההנהגה דכל המדינות שבעולם.

ויה"ר – והוא העיקר – שיתוסף עוד יותר בעבודתם של ישראל, ובמילא, יתוסף עוד יותר בהטבת מצב

אצבעותיך ירח וכוכבים אשר כוננת¹⁶, מודגשת יותר גדלות הא"ל בהנהגה נסית, כבנדוד, שמהפכות קיצוניות ברחבי העולם מתרחשות בשקט ומנוחה, נס גדול שאינו אלא בכחו של הקב"ה ה„כל יכול“! ועל כך יש להודות להקב"ה על גודל החסד שבדבר, במכ"ש וק"ו מנתינת שבת והודי' על הנהגת הטבע מידי יום ביומו¹⁷.

ב) הוספה באמונה בביאת המשיח והצפי' לביאתו, „אחכה לו בכל יום שיבוא“ – שכן, מהפכות בעולם הם מהסימנים שהובאו במדרשי חז"ל על התקופה דעקבתא דמשיחא¹⁸, וכשרואים מהפכות גדולות בימינו אלה, ה"ז סימן נוסף שנמצאים אנו ברגעים האחרונים דעקבתא דמשיחא, ותיכף ומיד ממש בא משיח צדקנו.

ד. ועוד ענין עיקרי – הנוגע גם ובעיקר מכאן ולהבא:

כל המאורעות שבעולם משתלשלים מהנהגת בני – שהרי מקרא מלא דיבר הכתוב¹⁹, „יצב גבולות עמים למספר בני

(16) שם ה, ד.

(17) ופשוט, שההתעסקות בלימוד התורה וקיום המצוות אינה גורעת כלל בהתבוננות בגדלות הא"ל ונתינת שבת והודי' על גודל חסדיו.

(18) ולדוגמא: „אם ראית מלכיות מתגרות אלו באלו צפה לרגלו של משיח“ (ב"ר פמ"ב, ד). „שנה שמלך המשיח נגלה בו כל מלכי אומות העולם מתגרים זה בזה כו“ (פסיקתא רבתי פיסקא קומי אורי). והרי התוכן ד„מלכיות מתגרות“ הוא מהפכות בעולם, אלא, שבחסדי ה' „ההתגרות“ היא מתוך שקט ומנוחה.

(19) האוינו לב, ח.

(20) „למספר שבעים נפש של בני ישראל שירדו למצרים הציב גבולות עמים שבעים לשון“ (פרשי עה"פ).

העולם כולו, בחסד וברחמים, בטוב של הקב"ה בכל העולם, ו"אז אהפוך אל הנראה והנגלה, ע"י חיוק והתייצבות עמים שפה ברורה גו' לעבדו שכם המשטר האמיתי של הקב"ה, בורא אחד", ועד שהארץ עצמה תהי' באופן העולם ומנהיגו, ועד לקיום היעוד ש"מלאה הארץ דעה את ה' כמים לים" והיתה לה' המלוכה", גילוי מלכותו מכסים".

תולדות – ר"ח כסלו

החידוש דישראל בגאולה – בדוגמת החידוש דמולד הלבנה

בשמו – „ראש חודש“:

„חודש“ – מלשון חידוש⁵, ע"ש החידוש דמולד הלבנה, שלאחרי שהולכת ומתמעטת⁶ (בחציו השני של החודש) עד שמתעלמת ומתכסה לגמרי (בערב ר"ח), נעשית ההולדה שלה באופן של התחדשות. ובלשון הכתובי „ונפקדת כי יפקד מושבך“, שע"י החסרון ד„יפקד מושבך“, בדוגמת העלם וכיסוי הלבנה, נעשה הזכרון ד„ונפקדת“, בדוגמת מולד הלבנה מחדש.

ואף שמולד הלבנה הוא באופן של נקודה בלבד, הרי, להיותה נקודה של לידה, נכלל בה כל ההמשך שלאח"ז (בדוגמת התכללות כל מציאות האדם במשך כל ימי חייו – ברגע שנולד ויצא לאור העולם), ולכן נקרא בשם „ראש (חודש)“, בדוגמת הראש שכולל כל מציאות האדם⁸.

א. ידוע שבכל ראש חודש יש ענין כללי המשותף לכל החדשים (כמודגש בקריאת התורה ובתפלת מוסף ע"ד קרבן היום: „ובראשי חדשיכם“², שהוא בכל (לבד ר"ה) חדשי השנה, וענין פרטי השייך במיוחד לחודש זה (כמודגש גם בשמו של החודש, בהימים טובים שבו, וכיו"ב).

ויש לבאר ענינו המיוחד של ראש חודש כסלו – הן בהענין הכללי דר"ח, והן הענין הפרטי דר"ח כסלו, שבו מודגש יותר גם כללות הענין דר"ח, כדלקמן.

ועוד והוא העיקר – הקשר והשייכות דכהנ"ל להנקודה העיקרית שבחיי כאו"א מישראל וכללות ישראל במשך כל הדורות: „כל ימי חייו להביא לימות המשיח“³, ובהדגשה יתירה בדורנו זה ובתקופתנו זו, כמדובר כמ"פ בתקופה האחרונה (שכבר נשלמו כל הענינים וצריכים רק לקבל פני משיח צדקנו בפועל ממש⁴).

ב. ענינו הכללי של ר"ח מודגש

(5) ראה ראב"ע בא יב, ב. ס' השרשים לר' יונה בן ג'נאט ולהרד"ק ערך חדש.

(6) ע"ד לשון חז"ל (חולין ס, ב) „לכי ומעטי את עצמך“ – דיש לומר הביאור בזה, שהמיעוט (מעטי) הוא כדי לבוא לעילוי שבאין ערוך שהוא באופן של הליכה („לכי“), כמ"ש „והי אור הלבנה כאור החמה“ (ישעי' ל, כו), ויתירה מזה, שתתגלה מעלת הלבנה (מלכות) לגבי החמה (ז"א) באופן דנקבה תסובב גבר (ירמ" לא, כא), „אשת חיל עטרת בעלה“ (משלי יב, ד). וראה לקמן הערה 17.

(7) ש"א כ, יח.

(8) ראה לקו"ת דרושי ר"ה נח, סע"א ואילך. ובכ"מ.

משיחות ליל ה' פ' תולדות, אדר"ח כסלו, ושו"פ תולדות, ב' כסלו ה'תשנ"ב. נדפס בסה"ש תשנ"ב ח"א ע' 122 ואילך.

(1) פינחס כה, יא.

(2) ומודגש יותר בראש חודש שיש בו ב' ימים, כדאיתא בזהר (ח"ג רמח, א) „בראשי חדשיכם . . ראשי תרין בכל ירחא וירחא“ (ראה אוה"ת פינחס ע' א'קסו ואילך).

(3) ברכות יב, סע"ב – במשנה.

(4) ראה גם קונטרס שלח נא ביד תשלח – משיחות ש"פ חיי שרה מבה"ח כסלו.

בעולם מתעלים לדרגא נעלית יותר מכמו לפני ירידתם למטה¹⁷ – כפי שיתגלה בפועל בגאולה האמיתית והשלימה ע"י דוד מלכא משיחא (דוד מלך ישראל חי וקיים¹⁸, שדוד ומלכותו נמשלו ללבנה¹⁹).

ויש לומר, שבראש חודש²⁰ מתגלה בכא"א מישראל ניצוץ משיח שבוי²¹, בחי' היחידה, שהיא ניצוץ מבחי' יחידה הכללית, נשמתו של משיח²², וגילוי זה פועל חידוש בכל מציאותו ובכל עניינו שנעשים חדורים בבחינת היחידה,

כיון שישראל הם ה"ראש" דכל הבריאה כולה*, שהיא בשביל ישראל שנקרא ראשית (פרש"י ר"פ בראשית. ובכ"מ), גם מלשון ראש.

17) ע"ד, "לכי ומעטי את עצמך" (כנ"ל הערה 6) – שע"י הירידה למטה ("מעטי") נעשים נש"י בבחינת "מהלכים" ("לכי"), ולא עוד אלא שע"י עבודתם למטה מתעלים למעלה מבחינת "שמש הוי'", כביכול, כיון שעל ידם דוקא נשלם (וגם מלשון שלימות) הכוסף והתאוה דהקב"ה, "למעשה ידיך תכסוף", "נתאוה הקב"ה להיות לו ית' דירה בתחתונים" (ראה סה"מ מלוקט ח"ו ע' כט).

18) נוסח קידוש לבנה (ר"ה כה, א).

19) פרש"י ר"ה שם. רמ"א או"ח סתכ"ו ס"ב.
20) וכשר"ת הוא ב' ימים – מתגלה בשניהם בחי' היחידה (באופן כפול), ובהדגשה יתירה כשנכנסים מב' הימים דר"ח ליום השבת, שאין לו בן זוג (כמו שישראל אין להם בן זוג (בר"ר פ"א, ח), בחי' היחידה בימים, וממנו נכנסים ליום ראשון, שנקרא "יום אחד", "שבו הי' הקב"ה יחידי בעולמו" (ביר פ"ג, ח), בחי' היחידה בעולם.

21) ראה מאור עינים ס"פ פינחס.

22) רמ"ז לוח"ב מ, ב. ולוח"ג רס, ב. ועוד.

(*) ויתירה מזה – "ישראל הוא אותיות לי ראש שהם נעשים להקב"ה בחי' ראש כביכול" (לקו"ת שלח מז, ב. ובכ"מ). וראה הערה הבאה.

[וכמודגש בראש השנה, שהוא גם ראש חודש, ור"ח תשרי, אותיות רשית¹, ראשית דכל השנה – כמ"ש¹⁰ בבכסה ליום חגיגנו", חג שהחודש מתכסה בו¹¹, העלם וכיסוי הלבנה, שלאח"ז נעשית הלידה באופן של התחדשות¹², שכוללת כל המציאות שלאח"ז, שלכן ה"ז ה"ראש" דכל השנה כולה].

וענינו בעבודתם של ישראל שדומין ללבנה ומונין ללבנה¹³, ועתידים להתחדש כמותה¹⁴ – החידוש שנעשה בעולם ע"י עבודתם של ישראל¹⁵ (שאו"י י"ל שגם לכן נקרא "חדשיכם", חידוש שלכם), ועד להחידוש שנעשה בישראל עצמם ("חדשיכם" ממש, לא רק חידוש שנעשה על ידכם, אלא חידוש מציאותכם¹⁶), שע"י עבודתם

9) בעה"ט עקב יא, יב.

10) תהלים פא, ד.

11) ר"ה ח, סע"א ואילך.

12) כידוע שבר"ה "יורד ומאיר . . . אור חדש ומחודש . . . עליון יותר שלא הי' מאיר עדיין מימי עולם אור עליון כזה" (תניא אגה"ק סי"ד). – ויש לומר שדוגמתו גם בכל ראש חודש, דכיון שהחיות הכללי דר"ה מתחלק ל"ב ראשי חדשים ובכל ר"ח נמשך ומתגלה החיות הפרטי דחודש זה, נמצא, שגם בר"ה מאיר "אור חדש ומחודש . . . שלא הי' מאיר עדיין מימי עולם".

13) ראה סוכה כט, א. בר"ר פ"ו, ג. אוה"ת בראשית ד, סע"ב ואילך. ועוד.

14) נוסח קידוש לבנה (סנהדרין מב, א).

15) כידוע שבר"ה ע"י הקב"ה היתה באופן ד, אשר ברא אלוקים לעשות" (בראשית ב, ד), שפירושו "לתקן" (ראה בר"ר פ"א, ו ובפרש"י), ותיקון זה נעשה ע"י עבודתם של ישראל, שכא"א מהם נעשה "שותף להקב"ה במעשה בראשית" (שבת י"ד, א. וש"נ).

16) ועפ"י יומתק הדיוק, "ראשי חדשיכם" –

ומזה מובן שבר"ח כסלו מודגש ענין הגאולה (שהם עתידים להתחדש כמותה) באופן נעלה יותר מאשר בכל ר"ח – לא רק התחלת הגילוי (כס א'), אלא גם שלימות הגילוי (כס לו').

וענין הגאולה מודגש גם בהימים טובים דחודש כסלו:

היו"ט דחותמו, יו"ט דחנוכה – ע"ש חנוכה המזכה והמקדש בזמן בית שני שנתחנך מחדש²⁸ ("חנוכה חשמונאי"), ועד להחידוש העיקרי בהחנוכה דביהמ"ק השלישי²⁹ בגאולה האמיתית השלימה ע"י משיח צדקנו, כמרומו גם בהחידוש שבמספר שמונת ימי חנוכה לגבי שבעת הימים דפסח וסוכות³⁰, ודמספר שמונת נרות חנוכה³¹ לגבי שבעת הנרות במנורה שבמקדש שבה אירע הנס דשמן (חידוש שנעשה ע"י עבודתם של ישראל³² בהוספה על

והעיקר, שעיי"ז נעשה התגלות וביאת משיח צדקנו ועד כפשוטו ממש, נשמה בגוף, "מלך מבית דוד כו"²³.

ג. וענין זה מודגש ביותר בר"ח כסלו – מצד ענינו הפרטי של חודש כסלו:

שמו של החודש – "כסלו" – שכולל ב' התיבות, "כס", "לו"²⁴; "כס" – מורה על העלם וכיסוי ("בכסה") הלבנה ("יפקד מושבך"), ו"לו" – שמספרו ל"ו, הגימטריא ד"אלה", מורה על הגילוי דמולד (חידוש) הלבנה ("ונפקדת") כפי שכולל כל ההמשך שלאח"ז (ראש) עד לשלימות הגילוי, בכל פרטי הענינים דששה מדות כפי שכלולות כל אחת מששה מדות, מספר ל"ו (ו' פעמים ו'), היינו, שב"כסלו" מודגש גם כללות הענין דר"ח.

ויתירה מזה, שב"כסלו" מודגש ענינו של ר"ח יותר מאשר בר"ח סתם – שר"ח סתם הוא באופן ד"בכסה" (כמו ר"ה), שפירושו גם "בכסא" (באל"ף²⁵, מלשון כס א', שהאל"ף (שלאחרי ה"כס") מורה רק על התחלת הגילוי²⁶ (בדוגמת אל"ף שהוא התחלת האותיות), משא"כ בכסלו, "כס לו", מודגשת גם מעלת ושלימות הגילוי בכל פרטי המדות, שהם ל"ו²⁷.

(28) מרדכי ואור זרוע (הל' חנוכה סכ"א).
הובאו בדרכי משה לטווא"ח ר"ס עתר. שכלי
הלקט (ענין ר"ח) סי' קעד. ועוד (ראה הנסמן
בלקו"ש חכ"ע ע' 235 הערה 6).

(29) ששייך במיוחד לחודש כסלו – חודש
השלישי בחדשי החורף. ולהעיר, שהוא גם החודש
דמתן-תורה דפנימיות התורה (כמו שחודש
השלישי בחדשי הקיץ הוא החודש דמתן-תורה,
"אוריאל תליתאי כו' בירחא תליתאי"), מעין
ודוגמת והכנה להגילוי ד"תורה חדשה מאתי
תצא".

(30) כי, "שמיני עצרת" הוא, "רגל בפ"ע
לענין פז"ר קש"ב" (סוכה מז, רע"א. וש"נ).
(31) ומספרם הכללי ל"ו, ששייך במיוחד
ל"כסלו".

(32) שהרי חנוכה הוא יו"ט מדברי סופרים
(שחמורין וערבין יותר מדברי תורה (סנהדרין פח,
ב. ירושלמי שם פ"א ה"ד. ועוד). וגם: העבודה
עצמה היא באופן של חידוש והוספה – "מהדרין
מן המהדרין". יום ראשון מדליק אחת מכאן

(23) רמב"ם הל' מלכים ספ"א.
(24) לקוטי לוי"צ אג"ק ע' רה. רכב.
(25) הה"א תמורת האל"ף (מצו"צ עה"פ. וראה
סה"מ תרכ"ח ע' קעז ואילך).
(26) אלא שהתחלה זו היא גם "ראש", שכולל
(בכח ובהעלם) כל ההמשך שלאח"ו.
(27) לא רק כפי שכלולים בכח ובהעלם
בהאל"ף ד"בכסא", אלא גם שלימות הגילוי
בפועל.

שלימות הבריאה בשבעת ימי הבנין³³), וכידוע שמספר שמונה קשור ושייך לימות המשיח³⁴.
ובדורות האחרונים ניתוספו ונתגלו גם הימים טובים דתורת החסידות - חג הגאולה של אדמו"ר הזקן ב"ט כסלו³⁵ (ראש השנה לחסידות³⁶), וחג הגאולה של אדמו"ר האמצעי ביו"ד כסלו³⁷ - פנימיות התורה, בחי' השמן³⁸ שבתורה³⁹, בחי' היחידה שבתורה⁴⁰, שעל ידי הפצתה חוצה⁴¹ אתי מר דא מלכא משיחא⁴² (בחי' היחידה שבנשי⁴³), עליו נאמר⁴⁴: "מצאתי דוד עבדי בשמן קדשי משחתיו".

ד. ויש להוסיף בביאור השייכות דגאולתם של ישראל לחידוש (מולד) הלבנה (שהם עתידים להתחדש כמותה) - דלכאורה אינו מובן:

מצינו במדרשי חז"ל ששלימותם של בניי בזמן (דוד ו)שלמה היא ע"ד ובדוגמת מילוי ושלמות הלבנה - "הלבנה בראשון של ניסן מתחלת להאיר וכל שהיא הולכת מאירה עד ט"ו ימים ודסקוס שלה מתמלא . . . כך ישראל ט"ו דור מן אברהם ועד שלמה, אברהם התחיל להאיר . . . כיון שבא שלמה נתמלא דיסקוס של לבנה, שנאמר⁴⁵ וישב שלמה על כסא ה' למלך"⁴⁶, "קיימא סיהרא באשלמותא"⁴⁷.

וכיון שבגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו, "מבית דוד ומזרע שלמה"⁴⁸, יהי מעמדם מצבם של בניי

ואילך מוסיף והולך" (שבת כא, ב), ועד שנעשה "מנהג פשוט" בכל ישראל (רמ"א א"ח סתרע"א ב.)⁴⁹.

33) ראה שו"ת הרשב"א ח"א ס"ט. ועוד.
34) ראה ערכין יג, ב: "כינור של מקדש של שבעת נימין הי' . . . ושל ימות המשיח שמונה" (וראה גם תו"א מקץ לג, סע"ג ואילך. ובכ"מ).
35) שהוא גם יום ההילולא של המגיד (היום יום" י"ט כסלו. וראה לקו"ד ח"א קא, א).
36) אנה"ק דכ"ק אדנ"ע מיום ט"ו כסלו תרס"ב (אג"ק שלו ח"א ע' רנט. וש"נ). וראה לקו"ד ח"ד תשנט, ב ואילך. היום יום" בתחלתו.
37) וכן יום ההולדת ויום ההילולא של אדמו"ר האמצעי - בט' כסלו (היום יום" ט' כסלו).
38) להעיר מהשייכות להיו"ט דחנוכה - שנקבע על נס השמן (שבת שם ובפרש"י).
39) ראה בארוכה אמ"ב שער הק"ש פנ"ד ואילך.
40) ראה בארוכה קונטרס ענינה של תורת החסידות.
41) ודוגמתו בהדלקת נר חנוכה (שנקבע על נס השמן) - "מצוה להנחיה על פתח ביתו מבחוץ" (שבת שם).
42) אנה"ק דהבעש"ט - כש"ט בתחלתו. ובכ"מ.
43) תהלים פט, כא.

44) ע"ד לשון חז"ל - שמו"ר פט"ו, יא.

45) דה"א כט, כג.

46) שמו"ר שם, כו.

47) זהר ח"א קנ, רע"א. ח"ב פה, רע"א.

ועוד.

48) סהמ"צ להרמב"ם מל"ת שסב. פיה"מ סנהדרין ר"פ חלק יסוד הי"ב. אגרת תימן.

דתינוק (בסמיכות זמן ללידתו) לגבי מעמדו ומצבו לאחר שנעשה גדול:

ידוע מאמר גדול בישראל „אני מתפלל לדעת זה התינוק”⁵¹, שכיון שאינו יודע אודות דרגות באלקות, עניני הספירות כו', הרי, תפלתו היא להקב"ה בעצמו, כפי שהוא למעלה מדרגות ותוארים, מהותו ועצמותו ית' ממש.

ובעומק יותר – יש מעלה בתינוק כפשוטו לגבי גדול בישראל שמתפלל לדעת זה התינוק:

גדול בישראל – כיון שיודע ומבין ומשיג בעניני הספירות כו', צריך לשלול כל הדרגות והתוארים, „אליו ולא למדותיו”⁵², עי"ז שמתבונן שכל הדרגות והתוארים שמבין ומשיג הם רק תוארי השליחה, ולדוגמא, „ענין יכול שנאמר עליו ית' הוא מפשיט ממנו ית' כל מה שהוא היפך היכולת . . . ועד"ז הוא ענין חכם ורוצה כו' מפשיט ממנו ית' כל מה שהוא היפך החכמה כו'”⁵³, וכך הולך ומפשיט ושולל מדרגא לדרגא בעילוי אחר עילוי, עד ל„תכלית הידיעה שלא נדעך”⁵⁴, שמגיע למסקנא שלא שייך שום ידיעה והשגה במהותו ועצמותו ית'; וכיון שמגיע לזה עי"ש לילת כל הדרגות והתוארים, הרי,

בתכלית השלימות (עוד יותר מהשלימות שהיתה בזמן דוד ושלמה) – שייך ומתאים יותר הדמיון למילוי ושלימות הלבנה (בט"ו בחודש), ולא למוֹלַד הלבנה (בר"ח), שזה־עַתָּה נתחדש אור (ומציאות⁵⁵) הלבנה באופן של נקודה בלבד (לאחרי ההעלם והכיסוי לגמרי ברגע שלפני המולד), שלא בערך למילוי ושלימות אור הלבנה באמצע החודש, כש„נתמלא דיסקוס של לבנה”, ועאכ"כ שלא בערך למילוי ושלימות אור הלבנה לעתיד לבוא כש„הי”⁵⁶ אור הלבנה כאור החמה . . . כמו שהיתה קודם מיעוטה”!

ולהוסיף, ששאלה זו מודגשת יותר בשייכות לר"ח כסלו, „כס לו”, כי „לו” מורה (לא רק על התחלות הגילוי, כס א', אלא גם) על שלימות הגילוי (כנ"ל ס"ג), שנעשה בפועל כש„נתמלא דיסקוס של לבנה”, ולא ברגע שלאחרי ההעלם והכיסוי („כס”), רגע המולד.

ועכצ"ל, שבהדמיון של הגאולה האמיתית והשלימה עי" דוד מלכא משיחא למוֹלַד וחידוש הלבנה (ולא למילוי ושלימות הלבנה), מודגשת מעלה יתירה שיש במוֹלַד וחידוש גם לגבי מילוי ושלימות, ובגאולה העתידה לבוא עי" דוד מלכא משיחא תתגלה אצל בני מעלה זו, „שהם עתידים להתחדש כמותה”, כדלקמן.

ה. ויובן בהקדם הביאור במעלת הלידה והחידוש בישראל – המעלה

(51) שו"ת הריב"ש סקנ"ז. הובא ונת' בסהמ"צ להצ"צ שרש מצות התפלה פ"ח.

(52) ספרי הובא ונת' בפרסד של"ב פ"ב. סהמ"צ שם פ"ז.

(53) לקו"ת פקודי ו, ג (ומציין שם לרמב"ם בספרו מו"נ ח"א פנ"ז ואילך). וראה סה"מ עת"ר ע' ב. ועוד.

(54) ראה בחינות עולם ח"ח פ"ב. עיקרים מ"ב ספ"ל. של"ה קצא, ב.

(49) דכיון שתכלית בריאתה „להאיר על הארץ” (בראשית א, ט"ו), הרי, כשאינה מאירה על הארץ (ברגע שלפני המולד), ה"ז כמו שאינה רמציאות.

(50) נוסח קידוש לבנה.

מסויים (כיון שרוצים לדבר אודותיו) משתמשים בלשון „מצוי“, ובלשון רבינו הוקן⁵⁸; „המאור“⁵⁹ הוא בהתגלות „נמצא למטה כמו למעלה“ ולכן אפילו תינוקות יודעים שיש שם אלקה מצוי⁶⁰.

ו. וכתוצאה מזה – מתבטא החילוק ביניהם גם ביחס לדרגת ומציאות האדם שמתקשר עם אלקות:

אצל גדול בישראל שיודע ומבין ההפלאה דאלקות ע"י שלילת כל הדרגות והתוארים – גם ההתקשרות להקב"ה בשלימותה היא באופן של הפשטה ושלילת מציאותו, שלילת ההבנה וההשגה כו', ועד לשלילת מציאותו ע"י כח המסירת-נפש, ביטול במציאות, אבל גם אז ה"ז מוסר נפשו (רצונו).

משא"כ אצל תינוק שמלכתחילה „המאור הוא בהתגלות“ למעלה מהידיעה „שיש שם אלקה מצוי“ – שגם ידיעה זו אינה אצל תינוק – כיון שזוהי כל מציאותו, ניכר הדבר בכל פרטי עניניו, באכילתו ובשתייתו כו'.

גם כשכוונתו לעצמותו ית' שלמעלה מכל דרגא ותואר ומעלה „לדעת זה התינוק“, נרגש אצלו בזה גופא עילוי והפלאה, ולא עוד אלא שרגש העילוי הוא מההפלאה דשלילת דרגות ותוארים.

משא"כ תינוק – כיון שאין לו מושג בדרגות ותוארים, ואינו צריך לשלול דרגות ותוארים, כוונתו היא להקב"ה בעצמו שאינו בגדר דרגא ותואר ומעלה – עצמות ומהות, ועד שאינו קורא להקב"ה בשם „עצמות ומהות“ (שהרי אינו מבין הפירוש ד„עצמות“ והפירוש ד„מהות“⁵⁵), אלא „השם“ (סתם), שאינו בגדר דרגא ותואר ומעלה.

וגם כפי שנקרא (בלשון אידיש) „דער אויבערשטער“, שפירושו „עליון“, אין כוונת התינוק לתאר העילוי (הפלאה) דמציאותו ית'⁵⁶, כי אם, שנמצא למעלה⁵⁷, ומלבד זה שנמצא למעלה אינו יודע מהי מציאותו, כי אם שישנה מציאות. ולאמיתו של דבר, אי אפשר לומר עליו „מציאות“, „ענין“ או „דבר“, כיון שגם בתיבות אלו יש תוכן וגדר מסויים, ורק מפני שמוכרחים להשתמש בביטוי

(58) ת"א וירא יד, ריש ע"ב.

(59) כלומר: אין הכוונה לדרגא ותואר ד„מאור“, מקור האור, כי אם, לעצמותו ית' ממש שלמעלה מכל דרגא ותואר (ונקרא רק בשם „מצוי“), אלא שכיון שמדברים אודות ההתגלות, משתמשים בלשון „מאור“, שבו מודגש „נמצא (ומתגלה) למטה כמו למעלה“, דלא כ„אור“ שמאיר ומתגלה למעלה יותר מאשר למטה.
(60) ולכן מוסיפים „אמתת המצוא“ (כלשון הרמב"ם בהתחלת ספרו), כדי להדגיש שמציאותו ית' אינה כמו המציאות שלנו, אלא מציאות אמיתית, אבל, גם הוספה זו אינה מספיקה, כיון שסוכ"ס מדברים (אף כי בשלילה) אודות „מציאות“.

(55) ובעומק יותר: גם „עצמות ומהות“ הוא תואר וגדר מסויים, וכיון שכוונתו להקב"ה בעצמו (כפי שאינו שייך לתואר וגדר כלל), אינו קורא לו בשם „עצמות ומהות“.

(56) ולכן אין חסרון בכך שאצל תינוק מצטיירת מציאותו ית' באופן גשמי, כיון שכוונתו לעצמותו ית' ממש שאינו בגדר תואר ומעלה, גם לא המעלה דרוחניות לגבי גשמיות.

(57) דאף שיודע שהקב"ה נמצא למטה כמו למעלה, הרי, למטה נמצא גם הוא (התינוק) וכל חפציו וכל שאר הנמצאים שבעולם, ולמעלה נמצא רק הקב"ה.

ז. ובסגנון דתורת החסידות:

אצל גדול בישראל מתגלה ההתקשרות להקב"ה (בעיקר) מצד דרגת הגילויים (ולא כ"כ) מצד עצם הנשמה) – שההתקשרות להקב"ה היא ע"י ולפי-ערך ההבנה וההשגה בשכל והמדות שבלב, ולמעלה מזה, רצון ותענוג, ועד לשלימות ההתקשרות להקב"ה ע"י בחי' היחידה, שלאחרי כל העילויים ה"ה רק מ"חמשה שמות שנקראו לה"י⁶¹ (לנשמה עצמה), "שם" שמורה על תואר וגדר מסויים, "יחידה לייחוד"⁶², שכל רצונה ותפוצה לצאת ממציאותה ולהתאחד עם הקב"ה.

משא"כ אצל תינוק – ההתקשרות להקב"ה היא מצד עצם הנשמה, למעלה מכל החמשה שמות שנקראו לה, למעלה גם מבחי' "חלק אלקה ממעל ממש"⁶³.

ח. וביאור הענין בעבודת כאו"א מישראל בכל יום ויום:

התחלת היום דכאו"א מישראל, מקטן ועד גדול, היא, באמירת "מודה אני לפניך כו'" תיכף ומיד כשניעור משנתו (לפני נט"י)⁶⁴, היינו, שהיסוד לעבודה דכל היום כולו הוא הביטול וההודאה להקב"ה, עד כדי כך, שעוד לפני שנרגשת מציאות האדם, "אני", ישנו כבר הביטול וההודאה (להקב"ה), "מודה", שזהו הביטול וההודאה שמצד העצם שבנפש, לא בחי' והרגש שבה.

ויש לומר, שענין זה מרומז גם בתיבת "מודה" – בגימטריא (נ"ה) "הן", שרומז על העצם שלשם מכוונת עצם הנשמה. וי"ל שעז"נ⁶⁵ "הן עם לבדד ישכון", העצם שלמעלה, שלמעלה גם מבחי' היחידה⁶⁶ הקשורה ומיוחדת עם יחידו של עולם, אלא כמ"ש⁶⁷ "הן להוי" אלקין השמים ושמי השמים הארץ וכל אשר בה", ש"הן" מורה על דרגא שלפני ("לפניך") ולמעלה מהוי' אלקיך (כל הגלוי והנסתר), ועאכו"כ למעלה משמים ושמי השמים כו'.

כיון שגם "יחידה" היא רק שם לעצם הנשמה, ולא עצם הנשמה, עכצ"ל, שישנו ענין שקודם גם ל"אני לפניך" (הביטול דבחינת היחידה), מצד עצם הנשמה (למעלה גם מהיחידה) הקשורה עם עצמותו ית' ממש (למעלה מכל תואר וגדר ומעלה).

ויש לומר, שענין זה מודגש בהמעמד ומצב ד"ניעור משנתו" (שנעשה "ברי' חדשה"⁶⁸, כתינוק שנולד) עוד לפני שהתחיל באמירת "מודה אני לפניך":

(65) בלק כג, ט.

(66) ראה שמו"ר פט"ו, ז "הן עם לבדד ישכון, מהו הן, כל האותיות מזדווגין חוץ מב' אותיות הללו, כיצד, א"ט הרי י', ב"ח הרי י', ג"ז הרי י', ד"ו הרי י', נמצא ה' לעצמה, וכן האות נ' אין לה זוג, י"צ הרי ק', כ"פ הרי ק', ל"ע הרי ק', מ"ס הרי ק', נמצא נ' לעצמה, אמר הקב"ה כשם ששני אותיות הללו אינן יכולים להדווג עם כל האותיות אלא לעצמן, כך ישראל אינן יכולים להדבק עם כל העובדי כוכבים ומזלות הקדמונים אלא לעצמן מפורשין. וראה לקו"ת שה"ש בסופו. וראה ספר הערכים-חב"ד מע' אותיות בסופו. וש"נ.

(67) עקב יו"ד, יד.

(68) שו"ע אדה"ז או"ח רס"ד. רס"ו.

(61) ב"ר פ"ד, ט. דב"ר פ"ב, לו.

(62) נוסח הושענות דיום ג' דחגה"ס. וראה

לקו"ת ראה כה, א. כז, א.

(63) תניא רפ"ב.

(64) שו"ע אדה"ז או"ח (מהדו"ת) ס"א ס"ו.

מהדו"ק שם ס"ה. סידור אדה"ז בתחלתו.

התגלותם מלמעלה למטה: לכל לראש – תנועת הביטול וההודאה דבחי' היחידה שמתבטאת באמירת „מודה אני לפניך“, ולאח"ז (לאחרי נט"י) ברכת „אלקי נשמה“, „טהורה היא אתה בראתה אתה יצרתה אתה נפחתה ביי“, שקאי על פרטי דרגות הנשמה באצילות בריאה יצירה ועשי' שהם כנגד ד' השמות (דרגות) חי' נשמה רוח ונפש⁷⁴, ולאח"ז שאר ברכות השחר ש"תקנום חכמים על סדר העולם והנהגתו מה שהבריות נהגין בכל יום⁷⁵, ובפרטיות יותר בעבודת התפלה שיש בה ד' השליכות שכנגד ד' עולמות אבי"ע⁷⁶, ובקשת צרכיו, ולאח"ז נמשך גם בעבודתו בעולם (לאחרי ההליכה מבית הכנסת לבית המדרש⁷⁷), „הנהג בהם מנהג דרך ארץ⁷⁸“, לעשות לו ית' דירה בתחתונים.

ט. ע"פ האמור לעיל יש לבאר גם תוכן החידוש שבגאולה האמיתית והשלימה ע"י דוד מלכא משיחא – „שהם עתידים להתחדש כמותה“, בדוגמת החידוש דמולד הלבנה דוקא, ולא בדוגמת מילוי ושלמות הלבנה:

העילוי דמולד הלבנה (בר"ח) לגבי מילוי ושלמות הלבנה (בט"ו) –

ולחוסוף, שע"פ האמור ש"הן קאי על העצם שמתגלה כשניעור משינתו, יומתק מ"ש „הן עם כלביא יקום וגו'“, „כשהן עומדין משינתם“. (74) רד"ה שובה תרפ"ו (ס"ע כז ואילך). ד"ה צעקו תרפ"ח פ"ב (ס"ע קסו ואילך). ועוד.

(75) שו"ע אדה"א או"ח רסמ"ו.

(76) סידור הארז"ל בתחלתו. ועוד. לקו"ת בשלח ב, ב. ובכ"מ.

(77) ברכות כסופה. וש"נ.

(78) שם לה, ב.

אמירת „מודה אני לפניך“ היא, תנועה של ביטול והודאה (במחשבה, בדיבור, וגם במעשה, כיון ש„עקימת שפתיו הוי מעשה⁶⁹“, שהיא יציאה ממציאותו⁷⁰.

וקודם לזה ולמעלה מזה – התגלות מציאותו כמו שהיא לעצמה (לפני שמתחילה איוה תנועה של יציאה ממציאותו⁷¹) ברגע שניעור משנתו, שאין כאן שום דבר זולת התגלות (חידוש ולידת) מציאותו (לאחרי ההעלם בעת השינה), אשר, להיותו מציאות אחת עם עצמות ומהות, „ישראל וקוב"ה כולא חד⁷²“, ניעור (מתגלה) עצמות ומהות שבו.

ועפ"ז י"ל, שהמעמד ומצב ד"ניעור משנתו" (התגלות עצם מציאותו) הוא היסוד לכל עניני העבודה שלאח"ז במשך כל היום כולו⁷³, ועל סדר

(69) סנהדרין סה, א.

(70) ויתירה מזה – שאמירת „מודה“ אינה אלא ביטוי והתגלות מהעצם, כפי שמתגלה בדיבור מסודר, ובצירוף אותיות שאינם אלא הגימטריא ד"הן.

(71) כי, כל תנועה איוה שתהי' היא יציאה (מעצם) מציאותו.

(72) ראה זח"ג עג, א.

(73) להעיר גם מ"ש (בלק כג, כד) „הן עם כלביא יקום וגו'“, „כשהן עומדין משינתם שחרית הן מתגברים כלביא וכארי לחטוף* את המצוות, ללבוש ציצית, לקרות את שמע ולהניח תפילין" (פרש"י עה"פ), היינו, שהעמידה מהשינה כלביא וכארי היא היסוד לקיום המצוות לאח"ז.

(* וע"ד דבידיו: ע"ד מארז"ל (עירובין נד, א) „חטוף ואכול חטוף ואישתי" – ולהעיר ש„חטוף" בלשון אידיש הוא „כאפן", ששייך גם ל„ניעור", „אויפגעכאפט".

שמילויי ושליומות הלבנה הוא בנוגע להאור (בח' הגילויים), היינו, שמיום ליום הולך וניתוסף באור הלבנה עד לשליומות האור, משא"כ המעלה דמולד הלבנה היא ולא בנוגע להאור, כיון שזה עתה מתחילה להאיר, אלא) בנוגע למציאותה (עצם שלמעלה מגילויים), שלאחרי ההעלם בתכלית ברגע שלפני המולד, מתחדשת ומתגלה מציאותה של הלבנה; אלא שמציאות זו (העצם שלמעלה מגילויים) נמשכת ובאה בפועל ובגילוי בהתגלות אור הלבנה מיום ליום עד למילויי ושליומות הלבנה (שגם בבחי' הגילויים נמשך וחודר העצם).

ומזה מובן שהמעלה העיקרית דגאולה האמיתית והשלימה מתבטאת בהחידוש שברגע המולד – כיון שאז מתגלית מציאות הלבנה, ודוגמתו בישראל (שהם עתידים להתחדש כמותה) התגלות עצם המציאות דישאל (עצם הנשמה)⁷⁹, ולא עוד אלא שהעצם נמשך ובא בגילוי ממש, היינו, שגם בדרגת הגילויים (כשניתוסף באור הלבנה מרגע הראשון לרגע השני ועד למילויי ושליומות הלבנה) נרגש העצם שלמעלה מגילויים (החידוש שברגע המולד), שלעתיד לבוא יראו בפועל ובגילוי את מציאותם האמיתית של

יש להוסיף, שענין זה מודגש גם בהימים טובים דחודש כסלו, חנוכה, י"ט כסלו ויו"ד כסלו, הקשורים עם השמן שבתורה, פנימיות התורה שנתגלתה בתורת החסידות (כנ"ל ס"ג) – כי, ע"י תורת החסידות נעשה הענין ד"ידעתיו הויתיו"⁸⁰ (התגלות העצם בידעה), מעין ודוגמא והכנה להשליומות ידיעת אלקות לעתיד לבוא, ש"לא יהי' עסק כל העולם כולו אלא לדעת את ה' בלבד. . שנאמר⁸¹ כי

והעיקרית דגאולה האמיתית והשלימה מתבטאת בהחידוש שברגע המולד – כיון שאז מתגלית מציאות הלבנה, ודוגמתו בישראל (שהם עתידים להתחדש כמותה) התגלות עצם המציאות דישאל (עצם הנשמה)⁷⁹, ולא עוד אלא שהעצם נמשך ובא בגילוי ממש, היינו, שגם בדרגת הגילויים (כשניתוסף באור הלבנה מרגע הראשון לרגע השני ועד למילויי ושליומות הלבנה) נרגש העצם שלמעלה מגילויים (החידוש שברגע המולד), שלעתיד לבוא יראו בפועל ובגילוי את מציאותם האמיתית של

והעיקרית דגאולה האמיתית והשלימה מתבטאת בהחידוש שברגע המולד – כיון שאז מתגלית מציאות הלבנה, ודוגמתו בישראל (שהם עתידים להתחדש כמותה) התגלות עצם המציאות דישאל (עצם הנשמה)⁷⁹, ולא עוד אלא שהעצם נמשך ובא בגילוי ממש, היינו, שגם בדרגת הגילויים (כשניתוסף באור הלבנה מרגע הראשון לרגע השני ועד למילויי ושליומות הלבנה) נרגש העצם שלמעלה מגילויים (החידוש שברגע המולד), שלעתיד לבוא יראו בפועל ובגילוי את מציאותם האמיתית של

79 בדוגמת המעמד ומצב ד"ניעור משנתו* עוד לפני אמירת "מודה אני לפניך".

(* להעיר, שהגלות נמשל לשינה (ראה זח"ג צה, ב), הן בנוגע להאדם, והן בנוגע לאדם העליון, ועד"נ "עורה למה תישן ה'" (תהלים מד, כד), ועד ש"ויקץ כישן ה'" (שם עז, סה), שניעור משנתו.

80 ראה ס' השיחות ה'ש"ת ע' 26 ואילך.

81 "שע"י יא, ט.

מלאה הארץ דעה את ה' כמים לים מכסים⁸², ועאכו"כ אצל בני"ש, כולם ידעו אותי⁸³, ההתגלות ד"אותי" (לא רק "בורא" ואפילו "מאציל", אלא עצמות ומהות) באופן של ידיעה.

י. וע"פ הידוע שכל הענינים דלעתיד לבוא תלויים במעשינו ועבודתנו כל זמן משך הגלות⁸⁴, מובן, שבעבודת ההכנה להגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו צ"ל מעין ההתחדשות ש"עתידי" להתחדש כמותה", בדוגמת החידוש דמולד הלבנה, שהו"ע התגלות העצם דישראל, עצם הנשמה שלמעלה גם מבחי' היחידה:

נוסף על המדובר כמ"פ שהגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו באה עי"ז שכאו"א מישראל מגלה ניצוץ משיח שבו, בחי' היחידה (כנ"ל ס"ב) – יש להוסיף ולתקן שעיקר הכוונה היא (לא לבחי' היחידה שהיא א' מחמשה שמות שנקראו לעצם הנשמה, אלא) להתגלות עצם הנשמה ממש, שזהו אמיתת ענינו של משיח (הן ניצוץ משיח שבכאו"א מישראל, והן ועאכו"כ משיח הכללי), העצם דישראל שלמעלה מבחי' היחידה.

ויש לומר, שענין זה מרומז בלשון הכתוב⁸⁵ „מצאתי דוד עבדי בשמן קדשי משחתיו” – „מצאתי” (גם) מלשון

„מצוי”, שמורה על עצם המציאות שהוא למעלה מתואר וגדר כו', למעלה גם מגדר של מציאות, ורק מפני שמוכרחים להשתמש בביטוי מסויים משתמשים בלשון „מצוי” (כנ"ל ס"ה), היינו, ש„מצאתי דוד עבדי” קאי על העצם דנשמת משיח שלמעלה מתואר וגדר (למעלה גם מבחי' יחידה הכללית), שלכן נקרא בשם „מצוי” („מצאתי”); ולאח"ז „בשמן קדשי משחתיו”, ש„שמן” מורה על בחי' היחידה הכללית שבנשמת משיח, שחודרת בכל ענינו, בדוגמת השמן שמפפפע בכל דבר⁸⁶.

וענינו בעבודת כאו"א מישראל – שגם לפני שפועל בעצמו התגלות בחי' היחידה, ביטול והודאה והתמסרות להקב"ה [ועד שנמצא במעמד ומצב שאין לו להרהר בדברי תורה⁸⁷, ובדאי לא בבחי' היחידה שבתורה, פנימיות התורה] – ישנה עצם מציאותו, עצם נשמה, ו„ידיעה” זו (רק – שניעור משנתו) פועלת ומביאה לכל עניני העבודה בפועל ממש כפי שחודרים בהתגלות דעצם הנשמה, וזהו אמיתת הענין דביאת המשיח, שהעצם דישראל הוא בהתגלות בפועל ממש (כנ"ל ס"ט).

יא. ויש לומר שענין זה מרומז בלשון חז"ל „כל ימי חיך להביא לימות המשיח”:

„כל ימי חיך” – פירושו בכל רגע ורגע שהאדם חי, הן ביום והן בלילה, הן ער והן ישן, שגם אז הוא חי ע"י

(82) רמב"ם בסיום וחזקת ספרו „משנה תורה”.

(83) ירמ' לא, לג.

(84) תניא רפ"ז.

(85) בתהלים מזמור פ"ט – שממנו באים למזמור צדי"ק, השייך במיוחד לשנה זו, שנת הצדי"ק.

(86) ראה חולין צו, רע"א. שו"ע יו"ד סק"ה ס"ה.

(87) ראה שו"ע אדה"ז מהדו"ת שבהערה 64.

ובלשון חז"ל⁹¹, "רוחו של מלך המשיח". ויש לומר, ש"אור (רוח) של משיח" הוא למעלה גם מ"אור⁹² של משיח"⁹³, כי, אור של משיח מורה על ההתגלות דמשיח ע"י פעולותיו (כמו "ילחם מלחמות ה'" עד ש"נצח"⁹⁴, וכיו"ב), משא"כ אור של משיח מורה על העצם (חיות) דמשיח, כלומר, התגלות מציאותו (מציאות שקיימת גם לפני⁹⁵ למלכות⁹⁶) בתור מלך המשיח, ולאחרי התגלות מציאותו (אור שבאין ערוך מאורו של משיח), מתחילה ההתגלות לעיני כל ע"י פעולותיו (אור של משיח).

ועפ"ז מובן שעיקר החידוש דביאת המשיח הוא בהתגלות מציאותו ("מצאתי דוד עבדי"), כי, כל פרטי הענינים שלאח"ז (התגלותו לעין כל ע"י פעולותיו לגאול את ישראל, וכל הענינים דימות המשיח), באים כתוצאה והסתעפות מהתגלות מציאותו, וכוללים בה, כשם שמולד הלבנה כולל

נשימת האור ("כל הנשמה תהלל יי", "על כל נשימה ונשימה שאדם נושם כו"⁸⁸) שמוכרח להיות בכל רגע ורגע (משא"כ אכילה ושתיה). וכל ימי חייו להביא לימות המשיח" – פירושו שהחיות שלו (בכל רגע ורגע) הוא בהבאת ימות המשיח, כלומר, לא רק בשעה שחושב ומדבר ועושה פעולות להבאת המשיח, אלא עצם חיותו ("חייו") הוא להביא לימות המשיח.

ויש להוסיף בדיוק הלשון "להביא לימות המשיח" – "להביא" דייקא, ולא בלשון הרגיל "לרבות", ו"לימות המשיח" לשון רבים – שכאשר החיות דכאו"א מישאל הוא בענין המשיח הנ"ל, ה"ז מביא (בדרך ממילא) למעמד ומצב דימות המשיח, שהעצם דישראל יהי' בהתגלות בפועל ממש; ובוה גופא "לימות המשיח" לשון רבים, די"ל שרומז על שתי התקופות הכלליות שבימות המשיח⁸⁹, ורומז גם על כל ריבוי העליות שיהיו בימות המשיח באופן של הליכה מחיל אל חיל עד אין קץ.

ובפרטיות יותר:

הענין ד"כל ימי חייו להביא לימות המשיח" מתבטא בכך שתיכף כשניעור עצם הנשמה (שמתגלה עצם מציאותו ורק העצם) מרגיש בנשימת האור ענינו של משיח⁹⁰ – אור של משיח,

(88) תהלים בסופו. ב"ר ודב"ר שבעה עשר 61.

(89) ראה לקו"ש חכ"ז ע' 198 ואילך. ועוד.

(90) וגם בעת השינה נושם האור של משיח, אלא שאינו מרגיש זה, ולכן, עיקר הענין ד"למען תזכור . . כל ימי חייו להביא לימות המשיח" מתחיל כשניעור משנתו (ועי"ז נפעל גם בעת השינה).

(91) ב"ר פ"ב, ד. פ"ח, א.

(92) חכ"ז לד, ב. נת' בלקוטי לוי"צ לוח"ג ע'

ריט ואילך.

(93) כידוע ש"אור" אותיות אור י', שהיו"ד*

הוא מקור ה"אור", וכפי שרואים במוחש שאור הנר הוא כשיש אור סביב האור (ובלא אור יכבה ולא יאיר כלל), היינו, שהאור הוא מקור האור (כמבואר בדרושי חנוכה (תו"א מקץ מב, ג. וראה גם ספר הערכים חב"ד (כרך ב) מע' אור. וש"נ).

(94) "מאותן הבאים מבני דוד ועדיין ה' להם ממשלה גם בגלות . . כגון רבינו הקדוש" (תדא"ג מהרש"א לסנהדרין צח, ב).

(*) שרומז גם על היו"ד שבנפש האדם, וי"ד עקב, נקודת היהדות, בחי' היחידה, ועד לעצם הנפש שלמעלה גם מבחי' היחידה.

והפצת תורת החסידות, יחידה שבתורה, אלא גם (ובעיקר) בענינים פשוטים, כמו נתינת צרכיו הגשמיים של יהודי, הקשורים עם עצם מציאותו (נשמה בגוף⁹⁷), כולל ובמיוחד הצרכים הנוספים דחודש כסלו, בימי חנוכה, "ימי שמחה והלל"⁹⁸, שמוסיפים בסעודות של שמחה⁹⁹, כולל גם המנהג דנתינת מעות חנוכה (כפי שנהגו רבותינו נשיאנו¹⁰⁰), ולפנ"ו בסעודות והתוודעויות של שמחה דימי הגאולה יו"ד וי"ט כסלו.

יג. ויה"ר והוא העיקר – שבתחלת חודש כסלו, חודש הגאולה, תבוא בפועל ובגילוי הגאולה האמיתית והשלמה, התחלת הגאולה ושלמותה, ע"י משיח צדקנו – "יעמוד מלך מבית דוד כו", עד ש"יתקן את העולם לעבוד את ה' ביחד, שנאמר¹⁰¹ אז אהפוך אל עמים גו' לעבדו שכם אחד"²³.

וכמרומו גם בסיום ותותם ההפטרות דשבוע שעבר ובהתחלת פרשת השבוע: ההפטרות דשבוע שעבר מסתיימת בהכרזה "יחי אדוני המלך דוד לעולם"¹⁰² – נצחיות מלכות דוד שנמשכה במלכות שלמה, ששלמותה

התגלות אורה באופן של הוספה מרגע לרגע עד למילוי ושלמות הלבנה.

ויומתק בדיוק הלשון "כל ימי חיך להביא לימות המשיח" – שהחיות ("חיך") כשנתגלתה מציאותו מביאה (בדרך ממילא) לימות המשיח, כיון שמציאותו (חיותו) כוללת כל פרטי הענינים דימות המשיח, שכולם כלולים בהתגלות עצם מציאותו (מולד הלבנה). יב. ובנוגע לפועל – "המעשה הוא העיקר"⁹⁵:

כיון שכבר הי' מולד הלבנה ("שהם עתידים להתחדש כמותה") בראש חודש כסלו ("ראש חודש של גאולה"), חודש השלישי (שקשור עם גאולה השלישית וביהמ"ק השלישי) דשנת ה'תשנ"ב (הי' תהא שנת נפלאות בה, בכל מכל כל) – צריך כאו"א מישראל להוסיף ביתר שאת וביתר עוז בהדגשת הענין ד"כל ימי חיך להביא לימות המשיח", עיי' שכל מציאותו, תיכף כשניעור משנתו, חדורה בהחיות דמשיח (שווהי עצם מציאותו של כאו"א מישראל, משיח שבו) שמביאה לימות המשיח.

וענין זה יכול וצריך להיות גם ברגע זה – ע"י התעוררות מחודשת בתוקף מחודש דעצם הנשמה (ע"ד נייעור משנתו), להביא לימות המשיח, עיי' שמוסיף עוד "מצוה אחת" כדי להכריע את עצמו ואת כל העולם כולו לכף זכות ולהביא לו ולהם תשועה והצלה⁹⁶. וכל זה – לאו דוקא בענינים נעלים הקשורים עם בחי' היחידה, כמו לימוד

97) גוף גשמי, שהתהוותו מ"מהותו ועצמותו" (שהוא לבדו בכחו ויכלתו לברוא יש מאין" (תניא אגה"ק ס"כ), ובו דוקא היא בחירת העצמות (ראה תניא פמ"ט. ס' השיחות תורת שלום ע' 120 ואילך).

98) רמב"ם הל' חנוכה פ"ג ה"ג.

99) ראה לקו"ש ח"י ע' 142 ואילך. וש"נ.

100) "היום יום" כ"ח כסלו. וראה לקוטי

לוי"צ אג"ק ע' שנה.

101) צפני' ג, ט.

102) מ"א א, לא.

95) אבות פ"א מ"ז.

96) קידושין מ, ריש ע"ב. רמב"ם הל' תשובה

פ"ג ה"ד.

יצחק לי"י¹⁰⁴ ("יצחק")¹⁰⁵, ולא עוד אלא שפועל גם על אוה"ע¹⁰⁶, הן הברור דלבן (בפרשת ויצא) והן הברור דעשו (בפרשת וישלח), "עד אשר אבוא אל אדוני שעירה"¹⁰⁷, "בימי המשיח, שנאמר¹⁰⁸ ועלו מושיעים בהר ציון לשפוט את הר עשו והיתה לה' המלוכה"¹⁰⁹ – תיכף ומיד ממש.

ע"י המלך המשיח שהוא "מבית דוד ומזרע שלמה"⁴⁸ – שתוכנה של הכרזה זו הוא התגלות מציאותו דמלך המשיח. ועי"ז ולאח"ז באה התגלותו לעין כל ע"י פעולותיו כו' – כמרומז בהתחלת פרשת השבוע: "ואלה תולדות יצחק" – שהלידה ("תולדות") דמלך המשיח (התגלות מציאותו) היא באופן גלוי לעין כל ("ואלה"¹⁰³), עד ש"כל השומע

(104) וירא כא, ו.

(105) ולהעיר שלעתידי לבוא יאמרו ליצחק דוקא "כי אתה אבינו" (ישעי' סג, טז. שבת פט, ב. וראה תו"א פרשתנו יז, ג. תו"ח שם ד, ד ואילך. ועוד).
(106) להעיר ש"תולדות יצחק" הם "יעקב ועשו האמורים בפרשה" (פרש"י ריש פרשתנו).
(107) וישלח לג, יד.
(108) עובדי' בסופו.
(109) פרש"י וישלח שם.

(103) ובפרטיות יותר: לא רק "אלה", אלא "ואלה" (בתוספת וא"י*), "מוסיף על הראשונות", וע"ד מ"ש בהמשך הפרשה (כו, כח ובפרש"י) "ויתן", "יתן ויחזור ויתן".

* ולהעיר מהשייכות דאורי וא"ו להגאולה – חמשה ואיין ד"עקוב" (פרש"י בחוקותי כו, מב).

הוספה

בשורת הגאולה

ממ.

הנקודה העיקרית שבחיי כאו"א מישראל וכללות ישראל במשך כל הדורות: "כל ימי חייו להביא לימות המשיח"¹, ובהדגשה יתירה בדורנו זה ובתקופתנו זו, כמדובר כמ"פ בתקופה האחרונה (שכבר נשלמו כל הענינים וצריכים רק לקבל פני משיח צדקנו בפועל ממש).

. . . "כל ימי חייו" – פירושו בכל רגע ורגע שהאדם חי, הן ביום והן בלילה, הן ער והן ישי, שגם אז הוא חי ע"י נשימת האויר ("כל הנשמה תהלל י"ה", "על כל נשימה ונשימה שאדם נושם כו"²) שמוכרח להיות בכל רגע ורגע (משא"כ אכילה ושתי'). ו"כל ימי חייו להביא לימות המשיח" – פירושו שהחיות שלו (בכל רגע ורגע) הוא בהבאת ימות המשיח, כלומר, לא רק בשעה שחושב ומדבר ועושה פעולות להבאת המשיח, אלא עצם חיותו ("חייו") הוא להביא לימות המשיח.

. . . ובפרטיות יותר:

הענין ד"כל ימי חייו להביא לימות המשיח" מתבטא בכך שתיכף כשניעור עצם הנשמה (שמתגלה עצם מציאותו ורק העצם) מרגיש בנשימת האויר ענינו של משיח – אויר של משיח, ובלשון חז"ל³ "רוחו של מלך המשיח".

ויש לומר, ש"אויר (רוח) של משיח" הוא למעלה גם מ"אורו" של משיח, כי, אור של משיח מורה על ההתגלות דמשיח ע"י פעולותיו (כמו "ילחם מלחמות ה'" עד ש"נצח"⁵, וכיו"ב), משא"כ אויר של משיח מורה

(1) ברכות יב, סע"ב – במשנה.

(2) תהלים בסופו. ב"ר פי"ד, ט. דב"ר פ"ב, לו.

(3) ב"ר פ"ב, ד. פ"ח, א.

(4) זח"ג לד, ב. נת' בלקוטי לוי"צ לזח"ג ע' ריט ואילך.

(5) רמב"ם הל' מלכים ספ"א.

על העצם (חיות) דמשיח, כלומר, התגלות מציאותו (מציאות שקיימת גם לפנ"ז למלכות)⁶ בתור מלך המשיח, ולאחרי התגלות מציאותו (אור שבאין ערוך מאורו של משיח), מתחילה ההתגלות לעיני כל ע"י פעולותיו (אור של משיח).

ועפ"ז מובן שעיקר החידוש דביאת המשיח הוא בהתגלות מציאותו ("מצאתי דוד עבדי"⁷), כי, כל פרטי הענינים שלאח"ז (התגלותו לעין כל ע"י פעולותיו לגאול את ישראל, וכל הענינים דימות המשיח), באים כתוצאה והסתעפות מהתגלות מציאותו, וכלולים בה.

. . . ובנוגע לפועל – "המעשה הוא העיקר"⁸. . . צריך כאו"א מישראל להוסיף ביתר שאת וביתר עוז בהדגשת הענין ד"כל ימי חיך להביא לימות המשיח", ע"ז שכל מציאותו, תיכף כשניעור משנתו, חדורה בהחיות דמשיח (שזוהי עצם מציאותו של כאו"א מישראל, משיח שבו) שמביאה לימות המשיח.

. . . ויה"ר והוא העיקר – שבתחלת חודש כסלו, חודש הגאולה, תבוא בפועל ובגילוי הגאולה האמיתית והשלמה, התחלת הגאולה ושלמותה, ע"י משיח צדקנו – "יעמוד מלך מבית דוד כו", עד ש"יתקן את העולם לעבוד את ה' ביחד, שנאמר⁹ אז אהפוך אל עמים גו' לעבדו שכם אחד"⁵.

וכמרומו גם בסיום וחותם ההפטרה דשבוע שעבר . . . ההפטרה דשבוע שעבר מסתיימת בהכרזה "יחי אדוני המלך דוד לעולם"¹⁰ – נצחיות מלכות דוד שנמשכה במלכות שלמה, ששלמותה ע"י המלך המשיח שהוא "מבית דוד ומזרע שלמה"¹¹ – שתוכנה של הכרזה זו הוא התגלות

(6) "מאותן הבאים מבני דוד ועדיין ה' להם ממשלה גם בגלות . . . כגון רבינו הקדוש" (חדא"ג מהרש"א לסנהדרין צח, ב).

(7) תהלים פט, כא.

(8) אבות פ"א מ"ז.

(9) צפני' ג, ט.

(10) מ"א א, לא.

(11) סהמ"צ להרמב"ם מל"ת שסב. פיה"מ סנהדרין ר"פ חלק יסוד הי"ב. אגרת תימן.

מציאותו דמלך המשיח.

ועי"ז ולאח"ז באה התגלותו לעין כל ע"י פעולותיו כו'. . .

(משיחות ליל ה' פ' תולדות, אדר"ח כסלו, וש"פ תולדות, ב' כסלו תשנ"ב)

לעילוי נשמת

התמים ר' נטע משה בן ר' צבי ע"ה גראסמאן
נפטר ביום ז' כסלו ה'תשנ"ט
וזוגתו מרת דאבע גיטל בת ר' פישל ע"ה גראסמאן
נפטרה ביום ד' אדר ראשון ה'תשפ"ד
ת. נ. צ. ב. ה.

*

נדפס ע"י בנם

הרה"ת ר' פישל יוסף וזוגתו מרת נשה
ומשפחתם שיחיו גראסמאן

* * *

לעילוי נשמת

מרת ביילא בת ר' שלום הלל צבי ע"ה ריבר
נפטרה בש"ק פ' תולדות, ג' כסלו ה'תשע"ג
ת. נ. צ. ב. ה.

*

נדפס ע"י משפחתה שיחיו

היי שותף בהפצת עניני "משיח וגאולה"!!!
להקדשות ולפרטים נוספים:
טל.: 753-6844 (718) או 934-7095 (323)
אימייל: info@torah4blind.org

Be A Partner

In Spreading *Inyonei Moshiach U'geulah*!!!
To Dedicate This Publication
In Honor Of Your Family Or A Loved One
For More Info. Call:
(718) 753-6844 or (323) 934-7095
or email: info@torah4blind.org

For this and other books on Moshiach & Geulah, go to:
<http://www.torah4blind.org>

TO DEDICATE AN ISSUE IN HONOR OF A LOVED ONE, CALL (323) 934-7095